

rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen Reacties: 0543 472603

Zijn 'wortels' had hij weliswaar niet in de Achterhoek, maar hij heeft er wel een tijdje gewoond. Johannes Marcus Belgraver, alias Jan de Tippelaar. In zijn dagen was hij als globetrotter een bekende verschijning. Rond 1937 had hij in het bos in Gaanderen een zelfgebouwde blokhut, die hij de Villa Morpheus noemde. Een foto toont de markante man in een soort padvinderspak met wandelstok, grote cowboyhoed, baard en snor, staande voor zijn blokhut van het formaat lippenhok. Ook in Laag-Soeren woonde hij in zo'n zelfbouwhut.

Het verhaal van de Tippelaar leest als een streekroman. Geboren in het Friese Wanswerd in 1887 als zoon van een schoolhoofd. Vanwege een gebrek aan zijn voeten liep hij tot zijn derdiende jaar op krukken. Toen hij na enkele operaties kon lopen was hij zo blij, dat hij op de kerk-toren klom.

Na een minder geslaagde loopbaan als architect probeerde Belgraver van alles, tot het besluit kwam om op de fiets de wijde we-

'Jan de Tippelaar': legendarisch figuur

♦ Een van de ansichten die Jan de Tippelaar door heel Nederland verkocht om geld bijeen te brengen voor zijn wereldreis. (Foto oudheidkamer Kollum)

reld in te trekken. Vijftien jaar duurde zijn tocht door Afrika, Azië, Australië en Noord-Amerika, met slechts een halve stuiver op zak. Merkwaardig dat hij zo berooid op pad ging, hij had immers reizen kris-kras door Nederland gemaakt om ansichten te verkopen om zijn wereldreis te bekostigen. Ook is niet bekend hoe lang de zwaarbeladen fiets het heeft uitgehouden. Belgraver was nogal onberekenbaar. Zo

was Rome zijn eerste reisdoel, maar de eeuwige stad komt in zijn dagboeken toch niet voor. In Rusland werd hij vier weken vastgehouden, verdacht van spionage. Hij verliet het land snel. In Noorwegen raakte hij ingesneeuwd en werd hij na twee dagen met bevroren vingers en tenen gered. In Zweden vierde hij een onvergetelijke kerst door zomaar ergens bij een hereboer aan te bellen.

5351
Overall wist Jan, met de Nederlandse vlag duidelijk zichtbaar op zijn rugzak, zijn kostje bij elkaar te scharrelen. Als het even niet lukte ging hij zijn sokken zitten stoppen op een plaats waar hij enige rijkdom vermoedde. In Zweden liep hij zomaar een schoenenfabriek binnen voor een paar gratis nieuwe schoenen, waar hij vervolgens drie jaar op liep. Ook bij vorstenhuizen in Engeland, Zweden en

17-1-1998
Denemarken kreeg hij aandacht, maar altijd zonder te vragen. De pers legde hem ook nogal eens in de watten om een mooi verhaal over hem te kunnen schrijven. Maar het zat ook wel eens tegen; ooit moest de wereldreiziger het vier dagen zonder eten stellen. Op zijn vijftienveertigste keerde de baardige Belgraver terug naar Nederland. Hier gaf hij veel lezingen en liep hij nog 544 wan-

Heinen

De heer H. Heinen, Brinkweg 39 in Zelhem (0314-621681), zoekt informatie over de boerderijen Groot en Klein Heinen in Lintelo. Het Heinegoed in Lintelo is na 1600 uiteengevallen in Groot en Klein Heinen, zo blijkt uit leenaktenboeken. Henrich Heinen werd beleend met Klein Heinen en Herman Hillebrandt met Groot Heinen. Maar hoe verhouden deze personen zich tot Heinen-stamvader Jan Nieuwhof in Barlo?

delmedailles bij elkaar. Zijn oude dag bracht hij in Kollum door met schilderen en tekenen, aardappelen schillen en praten met de jeugd. Van een begrafenisverzekering moest hij niets hebben. 'Jammer van het geld, ik heb vrienden genoeg' placht de super-optimist te zeggen. Op zijn tachtigste overleed in 1967 de markante Fries.

Zijn bijnaam 'de Tippelaar' gaf Belgraver zichzelf, eerder werd hij meestal Jassen Jan genoemd. Belgraver had de goede eigenschap nauwgezet dagboeken bij te houden. Daardoor weten we dat hij in tal van plaatsen op de Veluwezoom en in de Achterhoek woonde en werkte: in Vorden, Aalten, Zutphen, Laag-Soeren, de Slangenburg en Sinderen. Zijn wandelattributen en veel materiaal betreffende Jan de Tippelaar bevindt zich in de oudheidkamer in Kollum, het dorp waar hij zijn oude dag sleet. Helaas ontbreken de dagboeken uit de periode 1927-1933 en 1955-1957. Sikke Havinga uit Drachten is een van de samenstellers van een boek over deze bonte figuur. Hij roept de lezers van 'Wortels' op om hem informatie te geven. Havinga wil vooral over die periode 1927-1933 meer weten, toen Belgraver in Gelderland zat. Het adres van de onderzoeker is: S. Havinga, De Meer 119, 9201 EX Drachten, 0512-514730.